

Cursul 10

Valori și vectori proprii ai unei matrici pătratică

10.1 Valori și vectori proprii. Definiție

Fie $A \in \mathcal{M}_n(\mathbb{R})$ o matrice pătratică.

Definiția 10.1.1 Un **vector propriu** al lui A este un vector **nenul**, $v \in \mathbb{R}^n$, pentru care există un scalar **real**, $\lambda \in \mathbb{R}$, astfel încât:

$$Av = \lambda v \quad (10.1)$$

Scalarul λ se numește **valoare proprie** a operatorului liniar, corespunzătoare vectorului propriu v .

Detaliat condiția pe care trebuie să o satisfacă un vector propriu $v = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix}$ se exprimă

astfel:

$$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nn} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} = \lambda \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} \quad (10.2)$$

Deoarece matricea unitate I_n , are efect "neutru" într-o înmulțire $I_n v = v$, relația (10.1) este echivalentă cu:

$$Av = \lambda I_n v \Leftrightarrow (A - \lambda I_n)v = 0, \quad (10.3)$$

adică:

$$\begin{bmatrix} a_{11} - \lambda & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} - \lambda & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nn} - \lambda \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix} \quad (10.4)$$

Datorită șirului de echivalențe, rezultă că matricea A admite vectori proprii, de coordonate $x_1, x_2, \dots, x_n$, dacă sistemul liniar și omogen (10.4) admite soluții nebanale (pentru că un vector propriu este un vector nenul!). Dar un sistem liniar și omogen de n ecuații cu

n necunoscute admite și soluții nebanale, dacă determinantul matricii sistemului este 0, adică

$$\det(A - \lambda I_n) = 0$$

Acest determinant depinde de necunoscuta λ . Dezvoltând:

$$\det(A - \lambda I_n) = \begin{vmatrix} a_{11} - \lambda & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} - \lambda & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nn} - \lambda \end{vmatrix} = (-1)^n \lambda^n + c_{n-1} \lambda^{n-1} + \dots + c_1 \lambda + c_0 \quad (10.5)$$

obținem un polinom cu coeficienți reali, de grad n , în λ . Notăm acest polinom cu $P_n(\lambda)$ și îl numim **polinomul caracteristic** al matricii A .

Dacă λ_0 este o rădăcină reală (NU complexă!) a polinomului caracteristic, atunci $\det(A - \lambda_0 I_n) = 0$ și deci sistemul liniar și omogen:

$$\begin{bmatrix} a_{11} - \lambda_0 & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} - \lambda_0 & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nn} - \lambda_0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix} \quad (10.6)$$

admite și soluții nebanale. O soluție nebanală este constituită din coordonatele unui vector propriu v , corespunzător valorii proprii λ_0 : $Av = \lambda_0 v$.

Avem astfel următorul **algoritm de determinare a valorilor și vectorilor proprii**:

- Se calculează polinomul caracteristic $P_n(\lambda) = \det(A - \lambda I_n)$.
- Se rezolvă ecuația $P_n(\lambda) = 0$. Rădăcinile sale pot fi numere reale și/sau numere complexe conjugate. Sunt valori proprii doar rădăcinile reale ale polinomului caracteristic;
- Pentru fiecare valoare proprie $\lambda_0 \in \mathbb{R}$ se determină vectorii proprii corespunzători. Și anume, coordonatele acestor vectori sunt soluțiile nebanale ale sistemului liniar și omogen:

$$\begin{bmatrix} a_{11} - \lambda_0 & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} - \lambda_0 & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nn} - \lambda_0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix} \quad (10.7)$$

ATENȚIE! Pentru a rezolva sistemul (10.7) trebuie determinat rangul matricii sistemului. Sigur determinantul acestei matrici este 0 (deci rangul nu este n) deoarece λ_0 este soluție a ecuației $\det(A - \lambda I_n) = 0$. Prin urmare calculul determinantului sistemul este muncă în plus!

Exemplul 1. Se dă matricea:

$$A = \begin{bmatrix} 7 & -4 \\ 5 & -2 \end{bmatrix}$$

Să determinăm valorile și vectorii proprii corespunzători.

- Polinomul caracteristic,

$$P_2(\lambda) = \det(A - \lambda I_2)$$

$$A - \lambda I_2 = \begin{bmatrix} 7 & -4 \\ 5 & -2 \end{bmatrix} - \lambda \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 7 - \lambda & -4 \\ 5 & -2 - \lambda \end{bmatrix}$$

Deci $\det(A - \lambda I_2) = \lambda^2 - 5\lambda + 6$;

- Rădăcinile polinomului caracteristic sunt: $\lambda_1 = 2, \lambda_2 = 3 \in \mathbb{R}$. Deci matricea A are două valori proprii.

- Să determinăm vectorii proprii corespunzători valorii $\lambda = 2$, adică vectorii v cu proprietatea că $Av = 2v$. Coordonatele x_1, x_2 ale lui v sunt soluții ale sistemului liniar și omogen:

$$(A - 2I_2) \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix},$$

adică

$$\begin{bmatrix} 5 & -4 \\ 5 & -4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Rangul matricii acestui sistem este 1. A alegem drept determinant principal pe $\Delta_p = |5|$. x_1 este necunoscută principală și $x_2 = \alpha$ necunoscută secundară. Rezolvăm ecuația $5x_1 = 4\alpha$ și obținem familia de soluții $v = \begin{bmatrix} 4\alpha/5 \\ \alpha \end{bmatrix}$, $\alpha \in \mathbb{R}$, $\alpha \neq 0$;

- Vectorii proprii corespunzători valorii $\lambda = 3$:

$$(A - 3I_2)v = 0, \quad \Leftrightarrow \quad \begin{bmatrix} 4 - \lambda & -4 \\ 5 & -5\lambda \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Rezolvând acest sistem obținem vectorii proprii de forma $v = \beta \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$, $\beta \neq 0$.

Exemplul 2. Să se arate că matricea:

$$A = \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 2 & -1 \end{bmatrix}$$

nu admite vectori proprii.

- Polinomul caracteristic este $P_2(\lambda) = \det(A - \lambda I_2)$:

$$\begin{vmatrix} 1 - \lambda & -1 \\ 2 & -1 - \lambda \end{vmatrix} = \lambda^2 + 1$$

- Rădăcinile polinomului caracteristic sunt: $\lambda_1, \lambda_2 = \pm i \in \mathbb{C}$. Deoarece polinomul caracteristic nu admite rădăcini reale, rezultă că matricea A nu are valori proprii, deci nici vectori proprii.

Exemplul 3. Se dă matricea:

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 3 \\ 2 & 1 & 2 \\ 3 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Să se determine valorile proprii și vectorii proprii corespunzători.

- Calculăm polinomul caracteristic

$$P_3(\lambda) = \det(A - \lambda I_3) = \begin{vmatrix} 1 - \lambda & 0 & 3 \\ 2 & 1 - \lambda & 2 \\ 3 & 0 & 1 - \lambda \end{vmatrix} = (\lambda - 1)^3 - 9(\lambda - 1) = (\lambda - 1)(\lambda^2 - 2\lambda - 8)$$

• Rădăcinile polinomului sunt: $\lambda_1 = 1$, $\lambda_2 = 4$, $\lambda_3 = -2$. Deoarece toate trei sunt rădăcini reale, rezultă că A are trei valori proprii;

• Vectorii proprii corespunzători valorii $\lambda = 1$ au coordonatele, soluții nebanale ale sistemului liniar și omogen $(A - 1I_3)v = 0$:

$$\begin{bmatrix} 1 - 1 & 0 & 3 \\ 2 & 1 - 1 & 2 \\ 3 & 0 & 1 - 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

adică ale sistemului:

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 3 \\ 2 & 0 & 2 \\ 3 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Așa cum am subliniat determinantul matricii sistemului nu este 3. Căutăm un determinant de ordin 2 nenul. Observăm că determinantul ce conține elementele de intersecție ale liniilor 1, 2 cu coloanele 1, 3 este nenul. Deci un determinant principal este:

$$\Delta_p = \begin{vmatrix} 0 & 2 \\ 3 & 2 \end{vmatrix},$$

și x_1, x_3 sunt necunoscute principale (coeficienții lor intră în determinantul principal), iar $x_2 := \alpha$ este necunoscută secundară. Rezolvând deci primele două ecuații în raport cu x_1, x_3 :

$$\begin{aligned} 3x_3 &= 0 \\ 2x_1 + 2x_3 &= 0 \end{aligned}$$

Acest sistem admite doar soluția banală și deci vectorii proprii corespunzători valorii $\lambda = 1$ sunt:

$$v = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ \alpha \\ 0 \end{bmatrix} = \alpha \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad \alpha \in \mathbb{R}$$

• Vectorii proprii corespunzători valorii $\lambda = 4$ au coordonatele soluții ale sistemului $(A - 4I_3)v = 0$:

$$\begin{bmatrix} -3 & 0 & 3 \\ 2 & -3 & 2 \\ 3 & 0 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Din nou rangul nu este 3, dar este 2. Un determinant principal:

$$\Delta_p = \begin{vmatrix} -3 & 0 \\ 2 & -3 \end{vmatrix}$$

x_1, x_2 sunt necunoscute principale, iar $x_3 := \beta$ necunoscută secundară. Rezolvând sistemul:

$$\begin{aligned} -3x_1 &= -3\beta \\ 2x_1 - 3x_2 &= -2\beta \end{aligned}$$

obținem soluția: $x_1 = \beta, x_2 = \frac{4}{3}\beta, x_3 = \beta$. Deci vectorii proprii corespunzători valorii $\lambda = 4$ sunt:

$$v = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \beta \\ \frac{4}{3}\beta \\ \beta \end{bmatrix} = \beta \begin{bmatrix} 1 \\ \frac{4}{3} \\ 1 \end{bmatrix}, \beta \in \mathbb{R}$$

• În sfârșit vectorii proprii corespunzători valorii proprii $\lambda = -2$ au coordonatele soluții nebanale ale sistemului $(A - (-2)I_3)v = 0$, adică $(A + 2I_3)v = 0$:

$$\begin{bmatrix} 3 & 0 & 3 \\ 2 & 3 & 2 \\ 3 & 0 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Determinant principal:

$$\Delta_p = \begin{vmatrix} 3 & 0 \\ 2 & 3 \end{vmatrix}$$

x_1, x_2 necunoscute principale, $x_3 := \gamma$ necunoscută secundară. Rezolvând primele două ecuații în raport cu x_1, x_2 obținem vectorii proprii:

$$v = (x_1, x_2, x_3) = \gamma(-1, 0, 1), \gamma \in \mathbb{R}$$

10.2 Baze formate din vectori proprii. Matrici similare

Având o matrice pătratică A de tip $n \times n$ cu elemente reale, ne întrebăm dacă există în $\mathbb{R}^n$ o bază formată din vectori proprii ai matricii A .

Pentru a răspunde la această întrebare, considerăm polinomul caracteristic, asociat matricii, A :

$$P_n(\lambda) = \det(A - \lambda I_n) = \begin{vmatrix} a_{11} - \lambda & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} - \lambda & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ a_{1n} & a_{2n} & \dots & a_{nn} - \lambda \end{vmatrix}$$

Presupunem ca polinomul are toate cele n rădăcini, reale și distincte:

$$\lambda_1 \neq \lambda_2 \neq \dots \neq \lambda_n$$

Pentru fiecare valoare proprie λ_k determinăm câte un vector propriu v_k , adică un vector cu proprietatea că $Av_k = \lambda_k v_k$.

Propoziția 10.2.1 *Dacă $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n \in \mathbb{R}$ sunt valori proprii distincte ale matricii A , iar $v_1, v_2, \dots, v_n$ sunt vectori proprii corespunzători acestor valori, adică $A(v_k) = \lambda_k v_k$, $k = \overline{1, n}$, atunci sistemul de vectori $v_1, v_2, \dots, v_n$ este un sistem liniar independent (Cu alte cuvinte, la valori proprii distincte corespund vectori proprii liniar independenți).*

Consecință. *Dacă matricea sa A , are n valori proprii distincte $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$, atunci orice sistem de vectori proprii $(v_1, v_2, \dots, v_n)$, corespunzători respectiv valorilor $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$ sunt liniar independenți și deci formează o bază în spațiul vectorial $\mathbb{R}^n$.*

Notăm cu $\mathcal{B} = (e_1, e_2, \dots, e_n)$ baza canonică din $\mathbb{R}^n$ și cu $\mathcal{B}' = (v_1, v_2, \dots, v_n)$ baza formată din vectori proprii ai matricii A și cu $T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'} = [v_1|v_2|\dots|v_n]$ matricea de trecere între cele două baze.

Fie

$$D = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \lambda_2 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & \lambda_n \end{bmatrix}$$

matricea diagonală ce are pe diagonala principală valoriile proprii distincte ale matricii A .

Se demonstrează că matricea A este egală cu produsul:

$$A = T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'} \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \lambda_2 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & \lambda_n \end{bmatrix} T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'}^{-1}, \quad (10.8)$$

unde $T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'}$ este matricea de trecere de la baza canonică $\mathcal{B}$, la baza $\mathcal{B}'$, formată din vectori proprii ai matricii A .

Definiția 10.2.1 *Două matrici pătratice, A, A' cu elemente reale, pentru care există o matrice patrată nesingulară, T , astfel încât $A = T A' T^{-1}$, se numesc matrici similare.*

Cu alte cuvinte, relația 10.8 evidențiază că matricea A este similară cu matricea diagonală, ce are pe diagonală valorile proprii.

În concluzie avem următoarea

Proprietate: *Dacă matricea pătratică, A , are n valori proprii distincte, atunci ea este similară cu matricea diagonală a valorilor sale proprii și matricea nesingulară T ce exprimă similaritatea $A = T D T^{-1}$ este matricea de trecere*

$T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'}$, de la baza canonică $\mathcal{B}$ din $\mathbb{R}^n$, la baza $\mathcal{B}' = (v_1, v_2, \dots, v_n)$, formată din vectori proprii corespunzători valorilor proprii: $Av_i = \lambda_i v_i$, $i = \overline{1, n}$.

Un prim avantaj al similarității unei matrici A , cu o matrice diagonală D , constă în modalitatea simplă de calcul a unei puteri A^m (de obicei m foarte mare) a matricii A .

Propoziția 10.2.2 Dacă două matrici $A, C \in \mathbb{R}^{n \times n}$ sunt similare, adică $A = TCT^{-1}$, atunci $A^m = TC^mT^{-1}$.

Demonstrație:

$$A^2 = AA = (TCT^{-1})(TCT^{-1}) = TC^2T^{-1}$$

Prin inducție rezultă

$$A^m = TC^mT^{-1}$$

□

Dacă însă C este o matrice diagonală D :

$$D = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \lambda_2 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & \lambda_n \end{bmatrix}, \quad \text{atunci } D^m = \begin{bmatrix} \lambda_1^m & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \lambda_2^m & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & \lambda_n^m \end{bmatrix}, \quad \forall m \in \mathbb{N}$$

și deci:

$$A^m = T \begin{bmatrix} \lambda_1^m & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \lambda_2^m & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & \lambda_n^m \end{bmatrix} T^{-1}, \quad \forall m \in \mathbb{N}$$

Exemplul 4. Să se arate că matricea:

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 3 \\ 2 & 1 & 2 \\ 3 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

are valori 3 valori proprii distincte și să se determine matricile din relația de similaritate a lui A cu matricea diagonală corespunzătoare. Să se calculeze apoi A^{2015} .

- Calculăm polinomul caracteristic

$$P_3(\lambda) = \det(A - \lambda I_3) = \begin{vmatrix} 1 - \lambda & 0 & 3 \\ 2 & 1 - \lambda & 2 \\ 3 & 0 & 1 - \lambda \end{vmatrix} = (\lambda - 1)^3 - 9(\lambda - 1) = (\lambda - 1)(\lambda^2 - 2\lambda - 8)$$

- Rădăcinile polinomului sunt: $\lambda_1 = 1$, $\lambda_2 = 4$, $\lambda_3 = -2$. Deoarece toate cele trei rădăcini aparțin lui $\mathbb{R}$, rezultă că L are trei valori proprii distincte;

• Vectorii proprii corespunzători valorii $\lambda = 1$ au coordonatele drept soluții nebanale ale sistemului liniar și omogen $(A - 1I_3)v = 0$:

$$\begin{bmatrix} 1-1 & 0 & 3 \\ 2 & 1-1 & 2 \\ 3 & 0 & 1-1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

adică ale sistemului:

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 3 \\ 2 & 0 & 2 \\ 3 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Rangul matricii sistemului nu este 3, deoarece valorile proprii, deci și pe $\lambda = 1$, le-am determinat impunând condiția $\det(A - \lambda I_3) = 0$. Rangul matricii este 2, deoarece determinantul ce conține elementele de intersecție ale liniilor 1, 2 cu coloanele 1, 3 este nenul. Deci un determinant principal este:

$$\Delta_p = \begin{vmatrix} 0 & 2 \\ 3 & 2 \end{vmatrix},$$

și x_1, x_3 sunt necunoscute principale (coeficienții lor intră în determinantul principal), iar $x_2 := \alpha$ este necunoscută secundară. Rezolvăm deci primele două ecuații în raport cu x_1, x_3 :

$$\begin{aligned} 3x_3 &= 0 \\ 2x_1 + 2x_3 &= 0 \end{aligned}$$

Acest sistem admite doar soluția banală și deci vectorii proprii corespunzători valorii $\lambda = 1$ sunt:

$$v = (x_1, x_2, x_3)^T = (0, \alpha, 0)^T = \alpha(0, 1, 0)^T, \quad \alpha \in \mathbb{R}$$

• Vectorii proprii $v = (x_1, x_2, x_3)^T$, corespunzători valorii $\lambda = 4$ au coordonatele soluții ale sistemului $(A - 4I_3)v = 0$:

$$\begin{bmatrix} -3 & 0 & 3 \\ 2 & -3 & 2 \\ 3 & 0 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Din nou rangul nu este 3, dar este 2. Un determinant principal:

$$\Delta_p = \begin{vmatrix} -3 & 0 \\ 2 & -3 \end{vmatrix}$$

x_1, x_2 sunt necunoscute principale, iar $x_3 := \beta$ necunoscută secundară. Rezolvând sistemul:

$$\begin{aligned} -3x_1 &= -3\beta \\ 2x_1 - 3x_2 &= -2\beta \end{aligned}$$

obținem soluția: $x_1 = \beta, x_2 = \frac{4}{3}\beta, x_3 = \beta$. Deci vectorii proprii corespunzători valorii $\lambda = 4$ sunt:

$$v = (x_1, x_2, x_3)^T = (\beta, \frac{4}{3}\beta, \beta)^T = \frac{\beta}{3} (3, 4, 3)^T, \beta \in \mathbb{R}$$

• În sfârșit vectorii proprii corespunzători valorii proprii $\lambda = -2$ au coordonatele soluții nebanale ale sistemului $(A - (-2)I_3)v = 0$, adică $(A + 2I_3)v = 0$:

$$\begin{bmatrix} 3 & 0 & 3 \\ 2 & 3 & 2 \\ 3 & 0 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Determinant principal:

$$\Delta_p = \begin{vmatrix} 3 & 0 \\ 2 & 3 \end{vmatrix}$$

x_1, x_2 necunoscute principale, $x_3 := \gamma$ necunoscută secundară. Rezolvând primele două ecuații în raport cu x_1, x_2 obținem vectorii proprii:

$$v = (x_1, x_2, x_3)^T = \gamma(-1, 0, 1)^T, \gamma \in \mathbb{R}$$

Alegem câte un vector propriu corespunzător fiecărei valori proprii, și anume $v_1 = (0, 1, 0)^T$, $Av_1 = 1v_1$, $v_2 = (3, 4, 3)$, $Av_2 = 4v_2$ și $v_3 = (-1, 0, 1)^T$, $Av_3 = -2v_3$. Prin urmare baza formată din vectori proprii ai matricii A este $\mathcal{B} = (v_1, v_2, v_3)$. Matricea de trecere de la baza canonică $\mathcal{B}$ din $\mathbb{R}^3$ la baza formată din vectori proprii este:

$$T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'} = [v_1|v_2|v_3] = \begin{bmatrix} 0 & 3 & -1 \\ 1 & 4 & 0 \\ 0 & 3 & 1 \end{bmatrix}$$

Astfel relația de similaritate devine:

$$\underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 3 \\ 2 & 1 & 2 \\ 3 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_A = \underbrace{\begin{bmatrix} 0 & 3 & -1 \\ 1 & 4 & 0 \\ 0 & 3 & 1 \end{bmatrix}}_{T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'}} \underbrace{\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & -2 \end{bmatrix}}_D \underbrace{\begin{bmatrix} 0 & 3 & -1 \\ 1 & 4 & 0 \\ 0 & 3 & 1 \end{bmatrix}^{-1}}_{T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'}^{-1}}$$

Prin urmare,

$$A^{2015} = T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'} \begin{bmatrix} 1^{2015} & 0 & 0 \\ 0 & 4^{2015} & 0 \\ 0 & 0 & (-2)^{2015} \end{bmatrix} T_{\mathcal{B}\mathcal{B}'}^{-1}$$